

FOLK OG LAND

NR. 33 — 11. ÅRGANG

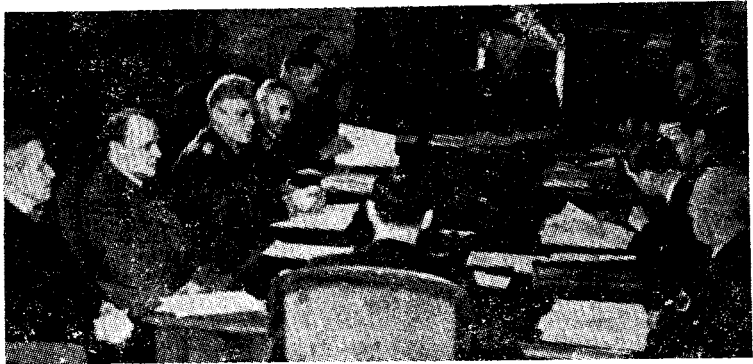
LØRDAG 1. DESEMBER 1962

LØSSALG 75 ØRE

Fra Åse Dursrud
Mjøndalen 21 B

Da Terboven og jøssingene ville lage ny regjering

FINN STØREN BERETTER OM ET UKJENT SPILL BAK KULISSENE I 1943

Regjeringsmøte hos Quisling. Minister Prytz sees lengst tilvenstre.

I sine etterlatte papirer forteller Finn Støren om visse hemmelige manøvrer bak kulissene som fortjener publisitet av mange grunner, først fordi det viser hvorledes det i virkeligheten stod til med den patriotiske kamp mot tyskerne i disse jøssingkretser og dernest fordi de også viser en annen bedømmelse av Vidkun Quisling enn den som ble knesatt i 1945.

Støren forteller om forholdene slik de var i 1943 med politisk uro og meningsløse likvidasjoner og så skriver han:

Det vil forstås at det ikke var noen lett oppgave den nasjonale regjering hadde under så forvirrede forhold. Det var så alt for mange mennesker som hadde mistet forståelsen av hva som var lov og rett. Jeg husker i den forbindelse en samtale mellom ministerpresident Quisling og minister Prytz. Det var en av disse verdifulle eftermiddager hos Prytz. Han satt selv i sin stol og meditererte over forholdene og sa at mange mente at livet i Norge var kommet ut

Jøssingenes forhandlingspartner Terboven.

av kontroll, og at verdifulle mennesker i det norske samfund, som slett ikke tilhørte NS, men dog fordømte og beklaget de lovløse tilstander, hadde gitt ham det råd at NS burde trekke seg tilbake fra regjeringsmakten som en protest mot de norske og de tyske utskielser. Det var spesielt en rekke av de mere kjente Osloadvokater som stod bak denne henvendelse. Uten selv å ta noe standpunkt, spurte Prytz hva Quisling mente om dette.

Quisling sa at han hadde fått en liknende henvendelse og at han kjente navnet på endel av de advokater og andre som stod bak denne plan. Han sa videre at det også innenfor NS var folk som var av samme oppfatning. Han hadde tenkt over saken, men fant at han på det daværende tidspunkt ikke kunne tenke seg å trekke seg tilbake. «Det er en kjensgjerning,» sa han, «at rikskommissær Terboven og hans medhjelpere er sterkt opphisset over den tiltagende sabotasje, og at stemningen er nervøs. Hvis jeg nå trekker meg tilbake, hvem vil da stå som en buffert mellom Rikskommissar og mine stakkars landsmenn, som det for meg ser ut som det går trill rundt for? Det kan nok være at enkelte tror at jeg sitter her som ministerpresident for min fornøyelses skyld, men til det er å si at de ikke vet hvor feilaktig de bedømmer situasjonen.»

En ukes tid etter denne samtale hos Prytz ble jeg sent en aften oppringt av en av mine gamle venner, som jeg forøvrig ikke hadde hatt noen særlig kontakt med de siste par år. Han spurte om jeg hadde anledning til å spise frokost sammen med ham og etpar andre hos — og så nevnte

te han navnet på en av Oslos største skipsredere. Jeg kjente denne godt fra gamle dager, og hadde engang fått ham ut av Møllergaten og neste gang ut av Grini. Min venn spurte meg om jeg kunne komme ved 8-tiden om morgenen. Det lovet jeg.

Det kan ikke nektes at jeg ble en smule forbauset, da jeg kom inn i salongen til nevnte skipsreder den neste dag til avtalt tid, og fant en forsamling av 8 av byens mest kjente personligheter. Mere eller mindre kjente jeg de forskjellige fra tidligere, idet vi tildels var medlemmer av de samme klubber. Min venn som hadde ringt til meg aftenen iforveien, tok ordet og sa at han hadde garantert for meg overfor de andre, og at intet ville bli nevnt om dette møte.

Jeg sa da at jeg var en motstander av likvidasjoner og denslags drastiske handlinger, og at jeg håpet at herrene derfor ikke ville diskutere eller planlegge denslags ting med meg. Dette var nærmest ment som en spøk fra min side, idet jeg jo visste at disse herrer ikke gikk inn for denslags ting.

Efter å ha nydt en god frokost, som man ikke fikk bedre i København eller i Sverige — ja, disse jøssinger forstod å leve som om det var i dypeste fred — gikk vi inn i salongen igjen.

Situasjonen i sin alminnelighet og krigens gang ble analysert, og merkelig nok uten at noen av de tilstedeværende kom med sterke uttrykk, som for eksempel «de for-

(Forts. side 6.)

Quisling ville ha garantier for at Norge ikke ble skadelidende.

OLA O. FURUSETH:

VELFERDSSTAT?

«Mai kulde, gjør bondens lader fulle,» så sier et gammelt ordtak. Men når kulden fortsetter både juni, juli og august, da blir det triste saker.

Slik var det herover i år, og vi fikk igjen halvdelen av setepotetene og noen sekker lettikorn som hønsene ikke bryr seg synderlig om. Noe høy ble det nok, men med regn hver dag var det vanskelig å få berget det.

Dermed datt jeg av lasset som bonde. Hadde det bare vært meg, hadde det ikke vært noe å skrive om. Men forpakteren på en litt større gård hadde lånt ni tusen kroner til våronna og satset mest på korn, og han må slutte fordi han ikke kan klare sine forpliktelser.

Før i tiden gikk det taterfølger og lassaroner etter veier og tagg og stjål mat. Nå er disse nærmest borte, men isteden har «taterne» fått istand en lovfestet plyndring. Og så må flukten fra landsbygda fortsette, småbruk og mindre gårder gror til med kratt og ugress.

Det er visst ingen som tenker på matauke lenger, vi vil heller skrape sammen utenlandshjelp til underutviklede negerhøvdinger som vil ha Cadillacbiler og gullsenger.

Snart et år siden meldte jeg meg som arbeidstager. Omsider slumpet jeg bort i en anleggsbas, og da ingen andre ville ha meg, så ble jeg anleggs-slusk.

Arbeidet var interessant, greie arbeidskamerater, lovfestet arbeidstid med fri annen hver lørdag. Det vil si, jeg fikk arbeide på bruket når jeg fikk fri om kveldene, og gjorde det av gammel vane.

Vi hadde timebetaling, rent storveies for en bonde, og der til tillegg for akkord om vi var flinke.

Det hadde vi vært. Vi skulle få kr. 5,37 pr. time og kr. 3,81 i akkordtillegg. Hele ni kroner og atten øre for en times arbeide. Men det var nok bare på papiret.

To små, men grådige spikersuppefanter møtte opp og forlangte.

De fikk lov å gramse i mitt oppgjør før jeg fikk se det, uten å ha gjort det slag for arbeidet eller for meg. De bare tok, de plyndret, ikke

med pistol eller batong, men med loven i hånd.

Så når de hadde rotet til seg, så ble det igjen kr. 474,19 på meg. Istedenfor kr. 9,18 pr. time fikk jeg bare kr. 2,37.

Min første reaksjon var å slutte å arbeide på timen. Gjøre visper, selge skolisser og såpe, bare ikke arbeide for å bli plyndret.

Så fikk jeg se for meg en tegning av en landskjent tegner. Det var en tegneserie over livets utvikling. Første bilde var av en grønn eng med et pent eple. Neste bilde viste Adam og Eva i paradiset. På det neste igjen kom presten med en formanende pekefinger og fortalte at de hadde syndet. Så måtte han få mat med dem. På det neste var det kommet politi, som også ville ha mat for å passe på at de ikke syndet. Så kom i rask rekkefølge fyrster og konger og krømmere, og tilslutt var det en hel by med fete og fine folk.

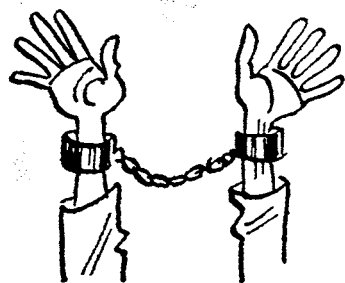
Alle steder stod det kontor for stat, kommuner, trygdeverk, banker og butikker.

Så ble det formye. De som skulle skaffe maten døde av sult. De i byen klødde seg i hodet og snakket om konjunkturkrise. De klødde og klødde, men så døde de også.

Så ser vi et bilde av en by i forfall. Skiltene velter, huse- ne detter ned og gror til med busker. Alle er døde.

Neste bilde er som det første, en grønn eng med et eple på.

(Forts. side 6.)

Vet du hvordan forholdene er for våre krigsinvalide frontkjempere og varig skadede?

Vet du at mange av våre falne frontkjempere etterlot seg hustru og barn?

Vet du at disse er utelukket fra vårt lands krigspensjonering og støtteordninger for krigsinvalider og falnes etterlatte?

Har du tenkt over hva D U kan gjøre for disse våre falnes etterlatte og or å bedre og lindre invalidenes kår?

Hjelpeorganisasjonen for krigsskadede har hittil registrert behov for hjelp for ialt 229 mennesker. Mange er blitt hjulpet, men trenger fortsatt hjelp. Helst skulle vi utvide vår hjelpevirksomhet.

Bidrag kan sendes:

HJELPEORGANISASJONEN FOR KRIGSSKADEDE
FRONTKJEMPERE OG FALNES EFTERLATTE,
Postboks 1407 V, Oslo Postgirokonto 180 70

DIN HJELP EN ÆRESSAK!

Rettelse

I artikkelen «Livgivande inkomster» av civilingeniør Fliesberg i nr. 31 var det i første spalte på side 6 blitt en meningsforvirrende ombrekkerfeil. Linje 28 nedenfra

«Där står olika rörelsehas-

tigheter. Det

er feilplasert. Det skulle stått: «skall stå olika tärande och närande in-»

Da vi går ut fra at det er mange som vil gjemme på denne verdifulle artikkel, synes vi denne beriktigelse er nødvendig.

Olaf Gulbrandsen og kulturprisen

Uten den lange rekke av forsøkte fortiede, eller mere eller mindre politisk fordømte norske kunstnere og kulturbærere hadde det nok vært et spedt norsk kunst- og kulturliv. Det bør vel her i bladet ved leilighet bringes en liste for bevisets skyld. Den vil nok komme til å omfatte minst 80 navn.

Hva spesielt Olaf Gulbrandsen angår, som, omtales i «Folk og Land» nr. 30, så er det vel også grunn til å understreke at «Aftenposten»s Hydle må være fullstendig på villspor når han forteller at Gulbrandsen avlo å motta Quislings kulturpris for 1944 på 10.000 kroner. Det motsatte er nemlig tilfellet.

Kulturdepartementet skrev til Olaf Gulbrandsen og meddelte ham at han var tildelt Quislings kulturpris, hvorefter det mottok et brev fra Gulbrandsen om at han med takk tok imot prisen. Han uttalte også ønske om at pengene måtte bli anvendt til å kjøpe en hytte for ham i Norge. Brevet var ledsaget av en tegning av Gulbrandsen av to hender som trykket hverandre.

Pengene ble da også satt av på Gulbrandsens navn for å stå til disposisjon når bekjente av ham her i Norge hadde skaffet ham den hytte han ønsket seg. Om kjøpet ble effektivt vites ikke, men det er naturligvis en mulighet for at Plyndringsdirektoratet bemektiget seg dem i 1945.

Og hvem fortjener vel også bedre en kulturpris enn dette Direktoratet fra de herlige tider da den norske rettsstat ble gjenopprettet?

Men, dette altså til underretning for den aftenpostiske kulturskribent.

Arkivaren.

Arkitekt

HUSTAD
Bosmanev. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

Da Knut Hamsun avbrøt Hitlers taleflod

Vi har her i «Folk og Land» ved flere anledninger omtalt det spente forhold mellom den tyske okkupasjonsmakts representant rikskommissær Terboven og Quislings norske regjering. Enhver som hadde noen kontakt med hendelsene dengang er klar over dette forhold, og de er også klar over at det dessverre også var liten forståelse å finne for de norske ønsker og krav hos Hitler selv.

På mange måter og gjennom en rekke personer ble det fra den norske regjering side søkt å oppnå en endring i dette forhold. Man tenkte seg vel da i første rekke en fredsslutning mellom Norge og Tyskland, som også rent formelt gjorde ende på den krig som reelt opphørte med kapitulasjonsavtalen i Trondheim 10. juni. 1940. Altså slik som Sovjet idag taler om en fredsavtale med Tyskland. Dette synes å være den eneste mulighet til å få fjernet Terboven og løst okkupasjonsmaktens harde grep på landet.

En av dem som var klar over disse forhold og som delte Quislings ønsker i så henseende var Knut Hamsun, som også tok saken, spesielt klagene over Terbovens styre, opp direkte med Hitler. Resultatet var imidlertid skuffende, som det blant annet fremgår av den beretning den tyske rikspresesjef Otto Dietrich gir i boken «12 Jahre mit Hitler» (side 29—30), som ble utgitt etter hans død. Det heter hos Dietrich i oversettelse:

«Like overfor utlendinger og likeoverfor folk som ikke stod ham nær, hadde Hitler et middel som han stadig brukte for å gjøre inntrykk på sine besøkende, hindre dem i å gjøre sine argumenter gjeldende og påtvinge dem sin viljes lov. Han overtok straks ledelsen av samtalen, beholdt ordet nesten uavbrutt og snakket så inntrengende og så lenge til sin besøk at slutten på

mottagelsen nærmet seg og et tilsvarende — hvis det da var ønsket — praktisk talt ble umuliggjort.

Jeg har bare en eneste gang opplevet at en utenlandsk besøkende ødela denne oppskrift for ham. Det var den norske forfatter Knut Hamsun, der som åttiåring var tunghørt og derfor under samtalen, bevisst eller ubevisst, avbrøt Hitlers tale og bragte sine besværligheter over den tyske sivilforvaltnings opptreden i Norge så drastisk og ubekymret til uttrykk at Hitler kort avbrøt samtalen. Da den gamle herre var gått, gav Hitler ubehersket uttrykk for hvor opprørt han var. Det gikk dager før han hadde fordøyet uttalelsene.»

Der er Forskel paa Fisk! — —

Den norske og danske Kamp under Krigen var paa nogle Omraader ensartede, men ogsaa forskellige, idet Nasjonal Samling jo fik Magten i Norge; mens D.N.S.A.P. aldrig opnaaede det.

Efter det tyske Nederlag kom saavel danske som norske kammerater i Fængsel i mange Aar. Jeg selv fik 3 Aar's Fængsel og tog Straffen som en Æressag; saadan bør man tage politiske Straffe.

«Dansker» der havde kæmpet i Spanien blev ikke straffet; men det var ogsaa «Kommunister».

«Dansker», der har kæmpet med England paa forskellige Fronter blev ikke straffet; men det var ogsaa «gode danske Mænd».

Kaj Olsen.
Nakskov, Danmark.

Bohus län tillhörde engång Norge. I detta län finnes en tidning, som arbetar för nordisk samverkan på nationalsocialistisk grund:

Bohusläns Folkblad

Pris helår kr. 4,—. I utlandet kr. 5,—. Utk. en gång i kvartalet.
Adr. Ellös. (Sverige).

HUSK BLADPENGENE
FOR 1963!

Daglig friske blomster

SYNNØVE LIE

Blomsterforretning

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

Overrettssakfører Helliksens bok

«TENK SELV. De virkelige kjennsgjæringer kontra det norske rettsoppgjøret» foreligger nå.

Prisen er kr 10,— og boken kan kjøpes hos FORBUNDET. Ved forskuddsbetaling over giro 150 28 eller på annen måte sendes boken portofritt. Eller mot etterkrav med tillegg av porto og gebyr.

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING
Postboks 3214 — OSLO

Da Ishavsforfatteren Lars Hansen fylte 75 år fikk han blant annet besøk av tyske soldater som beundret hans bøker. Her viser han en av sine besøkende jaktgeværet sitt fra Ishavet.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MÆLSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Folket og demokratene

Så gode demokrater som i Norge finnes det som kjent ingen steds i den hele verden. Her har man drevet det såkalte demokratiet til sin ytterste konsekvens, og faktisk klart på det nærmeste å sette folket utenfor.

Det begynte allerede lenge før verdenskrigen her i landet, men det er likevel kanskje noe betegnende i dette at katastrofen i 1940 ble innledet med at Stortinget ulovlig forlenget sin egen funksjonstid med ett år, formodentlig med den smukke demokratiske baktanke, at det var synd å bry folket unødig og for ofte.

Og når alt kommer til alt, så er det jo ikke normalt heller stort den menige velger har å si når de store partimaskinerier setter igang sine berømmelige frie valg, hvor velgernes stolte oppgave er den å si ja og amen til de av partiene utvalgte «folkets kårne». Så forsåvidt kan en visst godt forlenge funksjonstiden ubegrenset hvis en først skal fortsette systemet med profesjonelle, velbetalte, velpensjonerte og partiutpekte stortingsmenn.

Her i Norge med et slikt fremskredent demokrati har en naturligvis også sørget for at det ikke skal komme noen ubeleilige meningstilkjennegivelser fra folkets side gjennom konstitusjonelle folkeavstemninger. Såvidt vi forstår de herrer profesjonisters forklaring: ut fra det demokratiske synspunkt at det bare er den Vårherre og partistyrene har gitt et stortingsmannsembete han også har gitt tilstrekkelig forstand. Eller kanskje det kan være i erkjennelsen av at et folk som tolererer et slikt system dermed har demonstrert uforstanden?

Derfor ser vi da også hvorledes alle de gode bekymrede demokrater i partibåsene rundt om rauter av ulyst bare ved tanken på at folket skal få si sin — men naturligvis bare rådgivende — mening om Norge og Fellesmarkedet før avgjørelsen tas, slik en i et lettsindig øyeblikk kom i skade for å love. For vel kan det være bra å snakke om dette Folket med stor F i tide og utide, men til annet enn tomt snakk har partiveldet heller ikke bruk for den alminnelige velger.

De norske demokrater er naturligvis ikke alene om dette sitt syn på folket og dets deltagelse i statsstyrelsen, selvom en nok her må sies å marsjere langt fremme i teten. Slik de skinnhellige norske partipolitikere jo alltid har gjort det.

Men kanskje de nettopp derfor som de første vil merke noe av det som tydeligvis foregår rundt i verden nå. Kanskje de vil forstå at partiveldets og parlamentismens gylne dager begynner å lakke mot slutten. Kanskje panikken for alvor vil spre seg fra partiavisenes overskrifter inn i de partipolitiske mørkekamre, hvor en er så livredde for at folket skal få noe annet og mere å si enn dette å strø sand på partinominasjonene.

For fra Frankrike blåser det riktig kalde vinder ut over allverdens partipolitiske folkeformyndere. Først våget dette formastelige franske folk i en folkeavstemning, som partiene forsøkte å motsette seg etter beste evne, å gi president de Gaulle sin fullmakt tvers over hodene på de geskjeftige partipolitikere med alt deres smålurv, og da disse så rottet seg sammen for å ta sitt monn igjen ved parlamentsvalgene, gikk det ikke bedre enn at de norske aviser med sorg og ruese må melde om «valgskred» mot de gamle saboterende partipolitikere av alle kulører, fra det svarteste svarte til det rødeste røde.

Vi for vår del er så hinsides alt det norsk demokrati av idag står for, at vi synes det er liflige strømninger som kommer sørfra. Ja, vi håper faktisk at de vil vokse i styr-

I Spiegelaaffærens kjølvann

Oberst Oster går til søksmål mot Soldaten-Zeitung.

Det var som kjent den tyske militærattache i Madrid, Bundeswehroberst Achim Oster som formidlet til de spanske myndigheter det tyske forsvarsdepartements anmodning om arrestasjon av Spiegeljournalisten Ahlers. Da det i den forbindelse fra visse hold ble antydnet noe om «nazistiske intriger» gjorde DEUTSCHE SOLDATEN-ZEITUNG oppmerksom på at obersten var sønn av hin general Hans Oster, som i sin tid varslet fienden om den tyske aksjon mot Norge m.v. Det brukte i den forbindelse uttrykket «landsforræder», noe som en skulle synes var på sin plass om den i 1945 henrettede Abwehrgeneral som utleverte tyske militærhemmeligheter til fienden. Imidlertid har oberst Oster følt seg krenket over dette og har reist søksmål mot avisen.

Forsinket erkjennelse

Vi leser i en kronikk i «Dagbladet»:

«Var landet plutselig blitt

ke, slik at også de norske velgere etterhvert kan bli befriet for partiveldets knugende grep. Så hinsides alt sant folkestyre er vi.

ET ORD I ALVOR

Med dagens nummer av bladet følger en postgiroblankett. Vi ber deg ikke å legge den bort, men bruke den til å sende oss et beløp!

I 9 år har Hjelpeorganisasjonen for krigsskadede drevet sitt hjelpearbeid for krigsinvalid frontkjempere og falnes etterlatte. Takket være den hjelp vi har motatt fra dette blads lesere, har vi kunnet hjelpe mange. Takknemligheten har alltid vært meget stor. Det betyr

fylt til trengsel av forrædere? Nei, forklaringen var den at myndighetene hadde oppdaget hvordan de med litt fantasi kunne bruke straffeloven som et virkningsfullt middel i den indrepolitiske strid.»

«Kravet til subjektive betingelser — at gjerningsmannen måtte ha forstått at det dreiet seg om — ble stadig uthult gjennom domstolens rettspraksis.»

«På den måte sikret myndighetene seg et effektivt middel til å rydde politiske motstandere av veien og lamme enhver uønsket opposisjon.»

«— kan man være i den grad blottet for rettsinstinkter at man på forhånd fastslår som et faktum at det foreligger landsforræderi og dermed innleder en hetskampanje — —? Deres skyld er jo ikke fastslått av noen domstol.»

Jo, De leser riktig, men det er på den annen side ikke forholdene i Norge i 1945 «Dagbladet» skriver om, men om Tyskland idag.

OG EN APPELL!

noe å bli hjulpet når man virkelig trenger det!

Men ikke bare det, beviset på en levende og varmhetet solidaritet og samkjensle betyr veldig meget.

Idag er vi i den situasjon at vi er helt bunnskrapet. Vi har simpelthen ikke penger igjen.

Vil du være med å hjelpe oss på fote igjen? Vi stoler på deg som leser dette. Stoler på at du vil hjelpe oss med et riktig godt tilskudd nå før jul.

Bidrag sendes lettest og enklest med det postgirokort som medfølger avisen til:

Hjelpeorganisasjonen for krigsskadede frontkjempere og falnes etterlatte,
Postboks 1407 V, Oslo —
Postgirokonto 180 70.

Om du ønsker det, kan innbetaling av bidrag også skje til Hjelpeorganisasjonen av 1954, samme adresse og postgirokonto 180 70. Beløp kan også sendes ved sjekk eller i rek. brev.

På forhånd, takk!

Oslo, 20. november 1962

Tor Arntzen, Ingeborg Brunæs, Bjørn Johannesen, Eivind Saxlund

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteengt. 2

Tlf. 44 43 33

HAR DE ORDNET MED BLADPENGENE FOR 1963?

FOLK OG LANDS MINNEALBUM:

13.

Falt i øst i kampen for Europa

Arne Paul Altmann,
Bergen
f. 30. 1. 08, f. 15. 3. 42

Arthur Andersen,
Fiskefjord
f. 26. 11. 13, f. 10. 8. 41

Trond Børdal,
Høylandet
f. 1. 8. 23, f. 1. 1. 42

Olav Bergin,
Porsgrunn
f. 8. 7. 23, f. 9. 8. 41

John Ellness,
Kristiansand S.
f. 7. 7. 22, f. 23. 11. 41

Rolf Ellness,
Skien
f. 7. 8. 22, f. 8. 8. 41

Leif Falkum,
Kristiansand S.
f. 23. 2. 20, f. 25. 1. 42

Alfred Gjemmen,
Skien
f. 28. 1. 25, f. 12. 2. 43

Oberst Konrad Sundlo:

XI.

NARVIK 1940

«BYEN MED KANONEN»

B. Før 9. april

Når Narvik ble kalt «festning», var det formodentlig fordi der nede i havna i Narvik lå 2 blokk-hus, det ene i Øst-havna (Fagernes) og det andre i Vest-havna (Framnes). De var hvert beregnet på 1 mitraljose og 1 maskingevær, og en besetning på 6—8 mann, og de ble bygget vinteren 1939/40 av et landvernspionerkompani som divisjonen sendte til Narvik.

Avstanden mellom blokk-husene var 3 km! Andre blokkhus var planlagt, men ikke ferdige, da tyskerne kom den 9. april.

Jeg føler meg sikker på at det ikke ville vært mange mennesker i Oslo som ville kalt sin by for festning, om dens forsvar var blitt «styrket» slik som man gjorde det i Narvik, altså med et lite blokkhus pr. 3 km. av havna. Hvis det østligste var blitt lagt på Nordstrand, og det vestligste ved Lysaker, ville «styrkebeltet» alt i alt bestått av ca. 5 blokkhus på tilsammen 5 maskingevær, 5 mitraljoser og 30—40 mann! Det ville ikke vært noen i Oslo som ville trodd at en slik garnison hadde kunnet hindre en tysk landgang i hovedstaden. Men når det gjaldt Narvik, da trodde nesten alle at et for svar hadde vært mulig.

En dag ut på høsten 1939 bestemte divisjonen at det

skulle bygges stilling for et infanterikompani på Framnes-bryggen, altså på byens vestkant.

Dette passet ikke i min forsvarsplan, så jeg kom med innvendinger. Men divisjonen holdt på sitt, og stillingen ble bygget. Den var ferdig i 1940, ble inspisert og funnet iorden av divisjonssjefen, og skaffet oss ingen glede. Den var hovedårsaken til at II. Bataljon av I.R. 13 ble omgått og tatt tilfange om morgenen den 9. april.

På denne måten ble altså Narvik «befestet»: Der ble vinteren 1939/40 bygget 2 blokkhus og en feltstilling for et infanterikompani, og under rettsaken mot meg gjorde aktor sitt beste for å få vitne til å innrømme at Narvik var en «festning». Men ingen ville.

Saken var så opplagt at der ved dom ble fastslått at Narvik ikke en gang var en befestet plass, men *åpen mark*.

Regimentets feltbataljon nr. 1 skulle 20. januar 1940 komme tilbake fra Finnmarken hvor den hadde vært på grensevakt. — Sjef var major Omdal. — Etter ankomsten til moen skulle bataljonen innlevere og dimitteres.

Alle som har vært på moen vet hvorledes soldatene under innleveringen prøver å hive alt fra seg og bare komme seg avgårde.

Jeg hadde imidlertid bestemt meg til at noe slikt ikke skulle skje. Denne gang skulle karene ikke slippe løs før alt var børstet og pusset, smurt og talt opp. Og jeg fikk fatt i regimentsintendanten, kaptein Østvik:

«Vi må ha en skikkelig innlevering, kaptein Østvik. Klarer vi oss med én innleveringsdag?»

Kaptein Østvik ble betenkt: «Major Omdals bataljon har vært inne i alt 90 dager, derav siste måned på grensen i Finnmarken. Bataljonen bør

ikke få lov til å levere inn før der har vært grundig puss og opptelling, så jeg synes én dag er for lite!»

«Da sier vi 2 dager, kaptein Østvik!»

Når bataljonen kom den 20. skulle den innkvarteres i brakkene, holde stor rensesfest den 21., levere inn sakene og dimitteres den 22.

Men vi hadde gjort regning uten divisjonen.

Divisjonen bestemte nemlig at Feltbataljon nr. II skulle møte og ta imot på moen, altså Elvegårdsmoen, samme dag som Feltbataljon nr. I kom tilbake. Den 20. januar ville der altså bli 2 bataljoner på moen.

Jeg ringte straks opp til divisjonskontoret:

«Kan ikke divisjonen forandre fremmøtetiden for Feltbataljon II? Kan ikke denne bataljon komme noen dager før eller etter 20. januar? Det er ikke vanskelig å ordne dette, da Regimentet ennå ikke har sendt ut innkallelsesordrene!»

Nei. — Divisjonen kunne ikke gå med på noen forandring.

«Men det kommer til å gå ut over materiellet, ikke minst våpnene. Det er umulig å levere inn skikkelig samtidig med at en annen bataljon tar imot. Det er jo vinteren og mørkt døgnet rundt. Det blir bare rot!»

«Sludder!» sa Divisjonen. «Det er ingen sak å levere ut og inn på samme dag. Det er ikke mulig å gjøre noen forandring. Dessuten blir ikke Feltbataljon I så lenge på moen. Den skal jo dimitteres, så den reiser samme dag den kommer!»

«Hva var det De sa?»

«Major Omdals bataljon skal levere inn straks den kommer! Og det må gå fort! For de damperne bataljonen kom med fra Finnmarken skal ta med de dimitterte mannskapene ut fjorden, og damperne er kostbare! De kan ikke ligge lenge og vente i det uendelige!»

«Ja, men Herregud! Innleveringen! Vi kan da ikke hive alt i en haug?»

«Divisjonen har gitt sin ordre!»

Og resultatet av denne ordre ble som man kan tenke seg: Mens Feltbataljon I satt og gned den verste skitten av klær og våpen, kom 800 sivilister rennende og skrålte om å få bukser, trøyer og gevær.

Nede ved kaia i Bjerkvik lå dampere og ulte og ba folket rappe seg.

Rundt omkring var det stappmørkt, og på moen hadde vi bare parafinlamper å hjelpe oss med, da Elvegårds-

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager i 1945

av OLGA BARÉNYI

(Oversatt av ODD MELSOM)

XXXV.

Mannen på dette bilde (som vi av forsiktighetshensyn har dekket til øynene på) er ett av de hundre tusner av ofre fra dødsdansen i Prag i 1945. Sudettske ren D — — ble i ukevis torturert av tsjekkerne og fikk ryggen slått slik istykker at han idag er lamm i hele kroppen og bare kan bevege hendene en smule. Føttene fikk han oppbrent helt inn til knoklene. Den forbrytelse han hadde begått var at han var tysker. Idag bor han ved München, og trass i den fysiske tilstand han er i opptreter han på møter for å advare mot det røde barbari. Slik tortur begått av de på «den rette sida» interesserer ikke de norske krigsforbryterjegere.

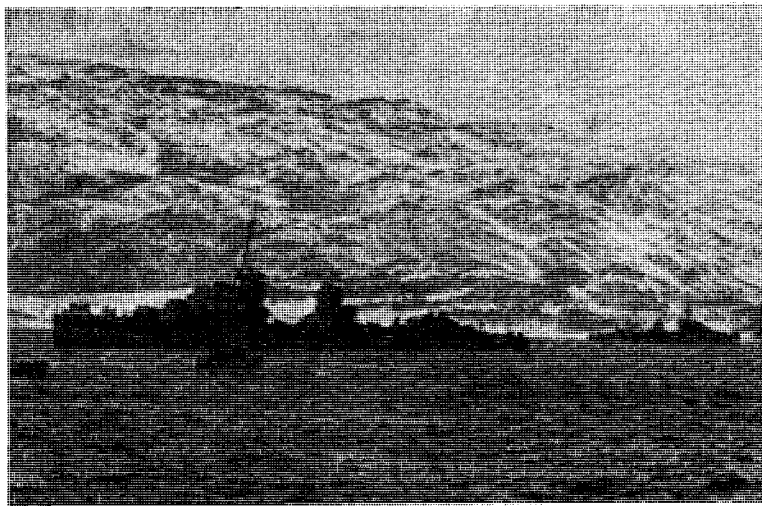
XXXV.

Ringeklokken er anbragt temmelig høyt. Lilly kan ikke nå den selv om hun står på tærne. «Bøy deg,» beordrer hun kort og klatrer behendig opp på ryggen av Jan. Nå går det. Hun trykker to fingre mot klokens lille røde knapp. Knappen gir elastisk etter, Lilly trykker og trykker, man kan aldri vite, kanskje sover de likevel på sykehuset. Hun ser seg

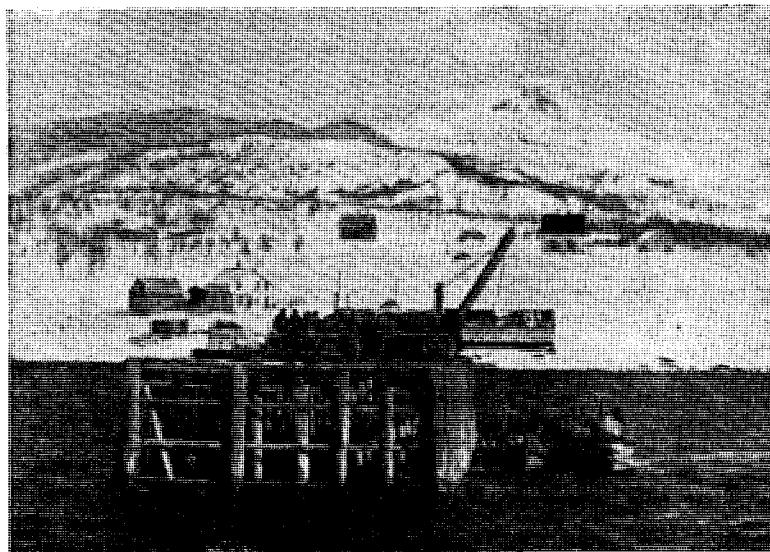
allerede sittende hos onkel Paul, nå kan det ikke hende henne noe mere. Hun hører seg selv opphisset fortelle om sine opplevelser, og derfor overhører hun de første skuddene som kommer fra den mørke parken. Skuddene hører jo også med i fortellingen, tsjekkerne har jo ikke gjort annet enn å skyte hele dagen. At Jan av skrekk glir helt ned på maven alt ved det første skuddet og hun derfor også lander på jorden er hennes hell. Men gutten reiser seg straks og løper hylende tilbake til Kruschinagasse. Lilly kryper på alle fire bak portnerhuset, lenger kommer hun seg ikke, for bena hennes er plutselig som av gelé. Hele parken skyter nå. Pang, sss, pang. Jan snubler avgårde, også bena hans er bløte som filler, men han vil vekk, vekk, vekk. Bum — en dyp brumming fra Keiserøya — der er kanonene til SS — jorden skjelder, luften skjelder, hjørnehuset i Kruschinagasse skjelder også, brannmuren deler seg, et stort stykke raser ned, pipen vakler forundret frem og tilbake før den rutsjer ned over det skrå tak og rett i gaten. Jan hyler «Marta, Marta» og styrter tilbake mot sykehuset. Barna er mellom dobbelt ild. I sykehusparken skyter gardistene, fra Keiserøya svarer kanonene til SS.

Over veltede havegjerder, over glasskår og ruiner, gjennom haver og små gartnerier, over en løkke, gjennom kjerr og brennesler, under blomstrende epletrær løper barna, videre og videre, og bak dem brøler revolusjonens fryktelige stemme. Ett eller annet sted fra kaller en hjelpeløs kirkeklokke på hjelp, fra en husbåt ler den tsjekkiske blikkmarsj hånlig av det.

(Forts. side 7)

Tysk krigsskib foran Elvegaarden

Tysk utlasting i Elvegaarden.

Alexander Lange:

5. SIEGFRIED:

Sannheten om Majavatn

SOE INNBILDT DE SIDEN HENRETTEDE NORSKE VA-
PENTRANSPORTØRER AT INVASJON VAR FORESTAENDE
— INVASJON VAR SKRINLAGT AV IMPERIETS STABS-
SJEFSKOMITE 12/10 1941.

Fra Majavatn.

Fremføringen av fakta om Majavatn har vi stoppet en stund for å se om de hittil dokumenterte ting ville bli søkt motbevist eller overhode benektet — av for eksempel tidligere, etter frigjøringen — forfremmede embetsmenn eller tjenstemenn, dengang ved Helgeland politikammer, eller av den utmerkede SOE-agent gårdbruker, Erling Gran- nes, Tangen, Majavatn — eller av det sympatisk fny- sende Helgeland Arbeiderblad, som vi høyakter, fordi bladet ikke er så sint som det synes nu, men tidligere har bidratt til å avsløre noe av sann- heten om Majavatn. Takk, kjære medhjelper Helgeland Arbeiderblad, du som har talt på vegne — tror jeg — av enker, kjæresten og faderløse etter de småbønder og skogs- arbeidere som ble skutt etter at en britisk undergrunns- aksjon hadde innbildt ofrene at nå banet de veien for en britisk invasjon av Norge — ved på okkupert område i Nordland å slepe noen in- fanterivåpen m. v., for ek- sempel til Majavatn.

SOE gjorde dette ikke for annet enn at det skulle sy- nes, slik at tyskerne skulle gripe inn med upopulære til- tak og henrettelser. SOE syn- tes nemlig ikke minst i Nord- land fylke at det var blitt alt- for meget samarbeid med ok- kupasjonsmakten. — Helge- land Arbeiderblad erkjenner at sannheten om Majavatn må frem. Men den skal ikke oppklares av o s s. Da imidler- tid løgn og fortidelse og falsk heltefabrikasjon har rådet på dette feltet nu i 20 år — har vi villet starte oppklar- ingen, ikke minst av hensyn til de skuttes etterlatte og av hensyn til en eventuell ny okkupasjon.

Vi tror det tryggeste er å befatte seg med fakta og uimotstælige dokumentasjo- ner fra presumtivt pålitelig hold. — På Bautaen ved Ma- javatn jernbanestasjon står følgende navn på personer som er skutt 6. og 8. oktober 1942:

1. Peder Oddvar Storkønli, Majavatn
2. Oddvar Olsen, Majavatn
3. Magnus Lien, Grane herred
4. Edvard Sæter, Vevelstad (Visten)
5. Peder Lund Sæter, Vevel- stad
6. Arne Holmen, Vefsn, Eiterådal

(Forts. side 7.)

Ernst Röhm sammen med v. Papen. Röhm ble såret i ansiktet under første verdenskrig og var derfor ikke akkurat vakker å se på.

Den blodige utrenskning i Tyskland i 1934

NOEN GLIMT BYGGET
PÅ ERICH KERNS NYE
BOK OM BAKGRUNNEN
FOR DEN TYSKE
BARTOLOMEUSNATT

Erich Kern: «Opfergang
eines Volkes. Der Totale
Krieg». Kr. 35,—.

Under okkupasjonen var det en gammel tysk SA-mann som betrodde meg at den virkelige nasjonalsosialismen gikk under i den blodige utrenskning 30. juni 1934, da Ernst Röhm og en stor del av hans nærmeste medarbeidere i SA-ledelsen mistet livet.

Sikkert er det iallfall at Hitler da han dengang vendte seg mot de gamle kampfeller i SA, de som hadde bragt ham frem til makten, slo inn på en ny og farlig vei etter et skjebnesvangert valg. Det var da nasjonalismen seiret over sosialismen i det tyske nasjo- nalsosialistiske parti.

Det er i år på det tyske Ver- lag K. W. Schütz kommet en uhyre interessant og lesever- dig bok av Erich Kern: «Op- fergang eines Volkes», som også inngående behandler både bakgrunnen for og hele utviklingen i denne tyske par- tikatastrofe som rokket ved hele partilikevekten og som igrunnen dannet hele Ouver- turen til de kommende 11 blo- dige år frem mot den endelige katastrofe med nederlaget i 1945. Kern behandler i sin bok inngående og detaljert det som skjedde i de 12 år fra Hitler kom til makten og

Hitler sammen med de gamle kjempere før utrenskningen. Röhm sees i forgrunnen som nr. 2 fra venstre.

frem til Tysklands fall og bringer meget både nytt og rystende stoff om hendelser som kom også til intimt å be- røre Norges skjebne. Boken kan bestilles gjennom «Folk og Land»s Boktjeneste og an- befales på det beste. Av grunner som foran nevnt, skal vi her som en en liten prøve på stoffet fortelle litt om den tyske bartolomeus- natten i 1934 på basis av det Kern beretter i sin bok.

*

Ernst Röhm var en meget omstridt person både innen det nasjonalsosialistiske parti og i Tyskland i det hele tatt. Som leder av SA, denne orga- nisasjon som i årelange kam- per i møtelokaler og på gaten hadde stanset den røde terror ved å sette makt mot makt, vold mot vold, måtte han na- turligvis komme til å fortone seg som en typisk represen- tant for vold og terror også innen det parti han kjempet for. En har jo sett noe av det samme i det små her i Norge hvor så mangen en politisk forgrunnsfigur som lot Hir- den gjøre det nødvendige grovarbeide i en opprørt tid distanserte seg både før og spesielt etter sammenbruddet fra Hirdens «utskeielse». Hertil kom at Röhm også had- de utseendet imot seg etter at han under første verdenskrig var blitt såret i ansiktet un- der stormen på høyde 290 ved St. Mihiel.

Når det gjaldt Ernst Röhm kom dertil at han som så mange av første verdenskrigs frontsoldater hadde homo- seksuelle tilbøyeligheter som var alminnelig kjent og som ble utnyttet av motstanderne i propagandaen mot partiet. Han ble på denne måte en po- litisk belastning for den poli- tiske ledelse.

Til dette kom så det spesi- elle forhold han stod i til Adolf Hitler. Det var kaptein Ernst Röhm som i 1919 hadde utnevnt sin underord- nede Gefreiter Adolf Hitler til regimentets politiske utdan-

nelsesoffiser fordi Hitler had- de gjort et fordelaktig inn- trykk på ham. Det var Röhm som hadde sendt Hitler til det første møte i hint obskure DAP som blev kimsellen til NSDAP. Etter at Hitler for al- vor hadde slått seg på poli- tikken, hadde Röhm uten re- servasjoner støttet sin protesje under Münchenerkuppet og dermed også ødelagt en vide- re karriere i Reichswehr.

Röhm var den eneste av de gamle kjempere som var dus med Hitler og han sa ham og- så alltid sin mening. På den annen side hadde han ofte vist sin ubetingede lojalitet. Således dro han i sin tid still- tiende til Bolivia da han ble uenig med Hitler om «Front- bann». Da Pfeffer von Salo- mon trådte tilbake som stabs- sjef for SA ble han imidlertid kalt tilbake til Tyskland for å overta stabsjefstillingen.

I den bitre kamp om makt og myndighet som foregikk i Hitlers nærmeste omgangs- krets var det klart at denne Röhm's særegne posisjon ikke skulle gjøre ham særlig popu- lær blant dignitærene. Dertil kom at Röhm var uvøren med sine uttalelser og ikke la skjul på sin forakt for noen av for- grunnsfigurene.

(Forts. side 8)

Gregor Strasser (barhodet), et av ofrene for utrenskningen, sammen med dr. Frick.

Da Terboven og jøssingene ville lage ny regjering

(Forts. fra side 1)

dømte tyskerne» o.l. Det var en forhenværende oberst tilstede og han mente at tyskerne sjanset til å vinne krigen nå var meget små. Det tror jeg var den alminnelige mening. Så plutselig ble jeg spurt om min mening. Da jeg ikke hadde noen grunn til å legge skjul på den, sa jeg, at det inntrykk jeg hadde fått under mine opphold i Berlin, særlig etter de alliertes krav om «unconditional surrender», var at Tyskland utvilsomt fremdeles var i besiddelse av store krefter, og at disse krefter ville bli satt inn til det aller ytterste fordi tyskerne var blitt oppskremt av propagandaen, som sa, at hvis de ga seg, ville det bli det rene Ragnarok for dem. Jeg hadde derfor fått det inntrykk at krigen kom til å vare lenge ennå. Krigslykken var også lunefull og det kunne jo være at den igjen ville tilsmile de tyske våpen, slik at det kunne bli en fornuftig fred. En av de eldre herrer, som på en måte opptrådte som talsmann for de andre, takket meg for at jeg hadde sagt min mening så åpent. «Det er ikke tvil om,» sa han, «at det kanskje er fornuftigst å regne med at krigen ennå vil vare etpar år, selvom dette strider mot den alminnelige oppfatning i Norge, som er at tyskerne vil være ferdige i løpet av få måneder.»

Samtalen gled etterhvert over på forholdene i Norge, som alle fant meget utilfredsstillende. Heller ikke nu ble det brukt ukvemsord, men det ble uttalt adskillig kritikk på en saklig måte over Quislingregjeringen og dens handlinger. Jeg spurte om de mente at Quisling var å betrakte som en landsforræder. «Nei, på ingen måte,» sa tre eller fire i munnen på hverandre. Gruppens talsmann sa, ganske fornuftig etter min mening at «jeg har kjent Quisling i mange år og kan forstå grunnene til hans opptreden 9. april 1940. Selv om jeg på ingen måte kan godkjenne den, så tror jeg ikke at Quisling handlet i landsforrædersk hensikt. Sikkert har han handlet i troen på at han kunne gjøre Norge en tjeneste. Men Quisling har begått den enestående feil at han fortsatt har latt sine landsmenn mene at han er en landsforræder.»

Jeg nevnte da at jeg selv prinsipielt var uenig i Quislings regjeringdannelse 9. april. Dette hadde jeg også sagt til ministerpresidenten, som kjente min stilling, så det var derfor ikke noe dolkestikk i ryggen at jeg gjentok det her. Jeg sa videre at jeg kjente Quisling så godt at jeg kunne garantere hundre prosent for hans rettlinjede karakter. Personlig hadde jeg

godtatt Quislings handlemåte som en konsekvens av hans tanker, selv om jeg altså var personlig uenig i denne hans regjeringdannelse, som jeg også betraktet som politisk uheldig.

Straks ga flere uttrykk for at de ikke betvilte Quislings hederlighet, men, som de sa, var hans fortsettelse som ministerpresident uheldig for Norge. «Det må da Quisling selv være klar over», sa en av de tilstedeværende. Jeg spurte vedkommende om han var tilhenger av Londonregjeringens propaganda, for hvis så var tilfelle hadde det ingen hensikt å diskutere med meg «Nei, langtifra,» sa han. «De menneskene har kjørt landet så grundig i grøften før de stakk av, at de aldri vil få anledning til å komme tilbake uten å bli lynsjet.» Denne meget aktede og innflydelsesrike herre ante ikke hvor feil han bedømte situasjonen.

Denne sammenkomst ga meg meget å tenke på, og helt klar over grunnen til at nettopp disse fremtredende mennesker ønsket å snakke med meg var jeg ikke. Det varte dog ikke lenge før dette ble klarlagt. Ca 6 uker senere ble jeg oppringt i mitt hjem av verten for denne sammenkomsten. Han spurte om jeg hadde anledning til å være sammen med ham samme aften, og vi ble enige om at han skulle komme og hente meg ved halvti-tiden. Jeg hadde full tillit til min vert og foretok derfor ingen sikkerhetsforanstaltninger. Vi kjørte til en stor villa et lite stykke utenfor bygrensen, hvor jeg forefant et selskap på ca 30 herrer. Husets frue var usynlig. Underveis til villaen hadde min tidligere vert fortalt meg om hvem som skulle være tilstede, men da jeg spurte ham om hva grunnen var til denne sammenkomst, svarte han at det kunne jeg selv gjøre meg opp en mening om.

Det ville ikke være riktig av meg på det nåværende tidspunkt å meddele navnene på de tilstedeværende. Kanskje jeg senere kan komme inn på det hvis ikke noen av dem i mellomtiden har gjort det. Det var en litt eiendommelig situasjon. De herrer som hadde vært tilstede ved den tidligere sammenkomst opptrådte som gammelkjente, ja, jeg vil si at de var nærmest hjertelig i sin omgang med meg. Endel av de andre var temmelig stive og avmålte i sin opptreden, iallfall til å begynne med, men de tødde opp etterhvert som de så med hvilken åpenhet mine tidligere 8 bekjente behandlet meg med.

Jeg nevnte at jeg for noen uker siden hadde talt med endel av de tilstedeværende og

jeg gikk ut fra at samtlige var ajour med hva som var blitt behandlet ved den anledning. Jeg sa videre at jeg ifølge herrenes ønske ikke hadde omtalt det tidligere møte til andre enn min dagbok, som jeg hadde vel forvaret på et sikkert sted.

Jeg ønsket å gjøre herrene kjent med at jeg ikke hadde søkt denne sammenkomst, selv om jeg var meget tilfreds med eventuelt å få anledning til å utveksle synspunkter med de tilstedeværende. Da jeg forstod at jeg var anmodet om å være tilstede av en bestemt grunn, så ville jeg være glad for å få vite denne.

Det ble hurtig klart for meg at forsamlingen hadde et vel instudert program, for konferansen virket som en fortsettelse av den tidligere samtale. Jeg ble gjort oppmerksom på at de hadde full tillit til min diskresjon, og selv om de uttalte seg åpent var de sikre på at deres uttalelser ikke ville bli misbrukt. Det ble de da heller ikke. Hva de særlig var interessert i å få greie på, var om Quisling ønsket å fortsette som regjeringssjef. Det ble stadig fremholdt at de ikke næret mistillit til Quislings karakter, men de fant at det var en ulykke for landet at han fortsatte. De mente at det ville være umulig å få beroliget de oppjagede gemytter så lenge han fortsatte som regjeringssjef.

Jeg nevnte da at spørsmålet for kort tid siden var blitt diskutert med Quisling under en sammenkomst hos finansminister Prytz, hvor jeg selv også hadde vært tilstede. Jeg nevnte hva Quisling hadde

sagt om den henvendelse som noen advokater hadde gjort til Prytz — to av dem var forøvrig tilstede på dette møte. Som før meddelt hadde Quisling avslått å trekke seg tilbake med den begrunnelse at han mente at han på den måten ville utlevere sine landsmenn til kaos og et blodbad. Jeg sa at Quisling var overbevist om at han hadde fått seg tildelt den oppgave å hjelpe sine landsmenn og at han ville gjøre hva han kunne for det.

Ifølge dagboken min, sa jeg så at «jeg tror nok jeg kan garantere forsamlingen at hvis Quisling blir overbevist om at forholdene i Norge ville bedre seg hvis han trakk seg tilbake, så ville han øyeblikkelig gjøre det.»

Til min forbauselse var det en som sa at han var sikker på at forholdene ville bedre seg betydelig, og at det ville bli ro og fordragelighet hvis det kunne lykkes å få dannet en annen midlertidig regjering så lenge okkupasjonen varte. Min forbauselse steg da det ble hevdet at en eventuell ny regjering også ville kunne skape bedre forhold til okkupasjonsmakten og Reichskommissar. Jeg spurte om herrene var ajour med utviklingen i Danmark efter at regjeringen Scavenius hadde trukket seg tilbake. Da jeg ikke fikk noe direkte svar på dette, spurte jeg om det var herrenes ønske at jeg ventilerte spørsmålet overfor ministerpresident Quisling. Jo, man ville sette pris på det. Men selvsagt under hensyntagen til all mulig diskresjon.

Den neste dag talte jeg med ministerpresident Quisling og fortalte ham hvem jeg hadde vært sammen med aftenen i forveien. Jeg unnlot ikke å fortelle ham at det ikke ble brukt ukvemsord om ham, men at han selvsagt ikke kunne regne med disse mennesker som politiske meningsfeller.

Quisling ble meget betenkt over det jeg fortalte ham, men sa at han selvsagt gjerne ville trekke seg tilbake hvis han virkelig kunne få sikkerhet for at forholdene da ville bli bedre. Men en absolutt sikkerhet for det måtte han ha. Samtidig ønsket han å vite hvem som var påtenkt som hans ettermann som regjeringssjef. Han sa også at han ikke hadde full tillit til en uttalelse fra Reichskommissar og han ville derfor før han tok noe avgjørende skritt diskutere spørsmålet med Hitler. Han var forøvrig heller ikke likegyldig med hensyn til de medarbeidere den nye regjering ville velge seg. «Man må jo forstå at jeg føler ansvar overfor medlemmene av NS,» sa han.

Det hadde vakt stor forundring hos meg at det ved begge disse to sammenkomster jeg

hadde vært med på var blitt fremholdt ønsket om at Quisling skulle trekke seg tilbake for å gi plass for en ny midlertidig regjering. Da jeg en ukes tid senere fikk besøk av min venn, spurte jeg ham om hvorledes hans venner hadde tenkt seg at den nye regjering skulle mestre situasjonen, og om de i den anledning hadde vært i kontakt med Reichskommissar Terboven. Han sa at han gikk ut fra at det var ført forhandlinger med Reichskommissar og at visse garantier var stillet i utsikt. Reichskommissar hadde, såvidt jeg forstod min venn, ikke lagt skjul på at hans samarbeide med Quisling var haltende. Man var klar over at Terboven hadde stor respekt for Quisling som et hederlig menneske, men han anså ham for et politisk null, som man dog måtte ta hensyn til fordi Hitler ved flere anledninger hadde uttrykt beundring for Quislings store kunnskaper og begavelse. Det var derfor de hadde henvendt seg til meg for at jeg kunne bringe på det rene hva Quisling selv mente om dette å trekke seg tilbake. Jeg fortalte ham da om min samtale med Quisling og hva denne hadde sagt. Jeg bad ham bringe denne beskjed videre.

Jeg kunne likesom ikke få det til å stemme at Reichskommissar forhandlet med andre nordmenn for å få en ny regjering i Norge. Jeg var selvsagt klar over at samarbeidet mellom Quisling og Terboven var temmelig haltende, men på den annen side kunne jeg ikke innse hvorledes hva jeg mente var medlemmer av motstandsbevegelsen kunne komme til et bedre samarbeide med okkupasjonsmakten. Jeg hadde derfor vanskelig for å tro at det kunne forholde seg slik at Reichskommissar kunne være interessert i et slikt samarbeide. Jeg ble derfor uhyre forbauset da Reichskommissar Terboven et halvt år senere under en samtale sterkt beklaget seg over at Quisling la så mange vanskeligheter iveien for hans arbeide i Norge. Han sa i samme forbindelse at det ville ha vært bedre for alle parter om Quisling på et tidligere tidspunkt hadde trukket seg tilbake og var blitt erstattet av en regjering så eller så. Og så nevnte han navnene på to av de herrer som hadde vært tilstede under min siste samtale.

Velferdsstat?

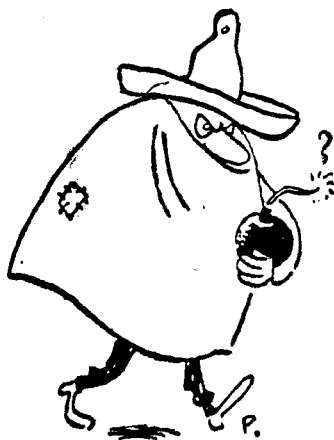
(Forts. fra s. 1)

— — — Tenker disse som eter uten å arbeide, de som bare snylter, på dette?

Eller må en atomkrig svi vekk alle byer før det blir levedygtige kår for de som arbeider?

Det frekkeste er at de setter opp det tallet på summen jeg skulle hatt og trekker skatt av det en gang til. Trekke en annen for skatt av penger de har stjålet!

Ola O. Furuseth.

ANNELISE PAROW
TANNLEGE

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lade-
moen Kirke - Voldsmåne

Tannlege

MARTIN KJELDAAS
Hanstegsgt. 2

Tlf. 44 75 54

Sannheten om Majavatn —

Fort. fra side 5

7. Mikal Holmen, sammest.
8. Aksel Johansen, ?
9. Ingvald Mellingen, Majavatn
10. Tormod Tverland, ?
11. Leif Sjøfors, ?
12. Bjarne Lien, Grane herred
13. Nils Møllersen, Majavatn
14. Arne Moen, Majavatn
15. Agnar Bogfjellmo, Grane herred.
16. Johan Audun Bogfjellmo, Grane
17. Johan Øygard, Vevelstad, Visten)
18. Einar Øygard, Vevelstad
19. Olse Sæter, Vevelstad
20. Olav Svebakk, Grane
21. Alf Stormo, Grane
22. Emil Øyum, Grane
23. Peder Forbergskog, Majav.
24. Rasmus Skjerpe, ?

Spørsmålstegn etter navnet betyr at hjemstedet ikke vites. Sikkert uskyldige arbeidsfolk fra andre distrikter som hadde søkt seg arbeid i de distrikter hvor tilfeldigvis den britiske sabotasjeorganisasjon drev sitt spill og derved helt uten foranledning er kommet i ulykken. Nederst på støtten er inntatt navnene på Birger Sjøberg, Johan Lynghaug og Olav Kaspersen. Disse ble drept i Eiterådalen den 9. juni 1944, hvor de med flere hadde installert seg i lengere tid og fungerte blant annet som mellomledd i den britiske, illegale våpentransport fra sjøen til Tangen gård (herr Erling Grannes) og til andre våpenlagre i Grane og Vefsn kommuner. Dessuten ble en herr Grannes skadeskutt her og etter hva det opplyses ble han helbredet ved tyskernes sykehus i Mosjøen. Han var en sønn av skoleinspektør Grannes og kaptein Erling Grannes er hans onkel.

Det fremgår av Kjelstadli at Majavatn ene og alene skyldes den britiske sabotørorganisasjon S.O.E., som her arbeidet bak MILORGS og den norske Londonregjerings rygg. Stikk i strid med at den britiske militære ledelse — som vi skal se — allerede hadde definitivt skrinlagt enhver plan om invasjon i Norge — så forespeiler SOE tro skyldige nordmenn i Nordland i 1942 at invasjon er umiddelbart forestående.

Takket være Kjelstadli — «Hjemmestyrkene», side 402-03 kan vi studere en rapport om hva en nordmann mente om dette bedrageri og Majavatnaffæren i det hele. Rapporten er i engelsk oversettelse gitt Dr. Kjelstadli av Commander Frank Stagg og lyder i sin store bitterhet slik i norsk oversettelse:

«Vi har båret på ryggen 12.000.— kg. våpen, ammunisjon og proviant over fjellet. Hver gang det kom en båtlast ble det sagt av lederne fra

Generalfeltmarskalk
Alanbrooke

England at det hastet og at vi måtte få tak i flere folk til å bære våpnene. Første gang ble det sagt at invasjonen ville finne sted senest 15. mars. Senere ble den alltid utsatt. I slutten av juli (d.v.s. i 1942) fikk vi den siste båtlandning. Da var vi midt i høyonna, men måtte gå fra den, fordi det hastet slik. Invasjonen var umiddelbart forestående og vi måtte få våpnene frem for enhver pris. — Vi stolte på disse løfter. Derfor sluttet mange seg til dette arbeide, som vi heller ville ha latt være. Men begrunnelsen var at nu var det like før invasjonen, og da tellet intet annet enn å gjøre arbeidet fort. I alt hadde vi 2-300 mann på det. Vi diskuterte muligheten av å bli oppdaget, og ble enige om at hvis dette skulle hende — var vi så godt trent — og var så mange og hadde så gode våpen at vi kunne rydde hele distriktet Namdalen-Mosjøen for tyskere, besette landingsplassen i Hattfjelldalen, og klargjøre kaiene i Mosjøen for hjelp fra England. I et hvert fall kunne vi slåss før vi selv ble skutt, og de utenfor kunne bestemme seg om de ville hjelpe oss eller ikke. Etter de gitte løfter om hvilke vi ikke kunne tro annet enn at de kom fra ansvarlig hold — tenkte vi at vi kunne regne med hjelp».

«Nu har tyskerne knust alt uten å miste en mann.

Moralen hos dem som er igjen er ubeskrivelig. Ved en landsetting i fremtiden kan ikke troppene regne med aktiv understøttelse av befolkningen som før. Skuffelsen er stor».

En gjenlevende fra Majavatn forteller altså blant annet her SOE-komplottet under speiderguttsjef WILSON at nu er det slutt med vår hjelp til britene som løy for oss at nå kom invasjonen straks.

Fra den nye Lingeboen gjengis fra VI MENN nr. 28 1962 en demrende erkjennelse av den britiske våpensmug-

lings farlige karakter — ikke for tyskerne — men for den okkuperte befolkning:

— «Idag kan man spørre hvorfor det ble bygd opp en så vidt stor organisasjon på Hølgeland allerede i 1941—42. Det er en regel at hemmelige organisasjoner kan eksistere bare en begrenset tid i okkupert område uten å bli oppdaget av fienden. Det ligger nær å tro at norske liv ble utsatt for unødige fare gjennom oppbyggingen av militære grupper av slike dimensjoner så tidlig som i 1941».

Så kommer en bevislig uriktig begrunnelse — for våpensmuglingen — den samme som britene hadde innbilt de skutte bønder og arbeidere:

— «Svaret er ganske enkelt. Det allierte hovedkvarter var interessert i en landgang der nord».

Nei, det var det allierte hovedkvarter ikke! Dette fremgår blant annet av den britiske Arthur Bryant — «The Turn Of The Tide» 1939-1943. Bokens undertittel (oversatt): En studie på dagbøker og selvbiografiske noter av feltmarskalk, viscount Alanbrooke.

Det fremgår av denne bok at en av Churchills yndlingsideer var erobring av Norge. Majavatnaffæren foregikk i 1942. I et stormende møte som Churchill hadde med imperiets stabssjefkomité, hvor Alanbrooke var sjef, ble invasjon i Norge skrinlagt 12. oktober 1941, se således side 251—62 i boken. Majavatnaffæren foregikk som kjent i 1942. Av det vi netop har dokumentert fra en av britenes hjelpere på Hølgeland.

la, slik er det!

Den svenske publikasjon «Vägen framåt» skriver følgende som har aktualitet også her i Norge og som vi stort sett er enig i:

En religiøs sekt, som brutt sig ur pingströrelsen och kallat sig «Maranata» har lyckliggjort vårt land med hallelujavårlande frälsningsmöten. Där förekommer allt, som hör till rekvisita i dessa sammanhang. Tungomålstalande, allmänt suckande, vrål från publikens sida: «halleluja», «hosianna», helbrädagörelse genom handpåläggning och annat dylikt. Pressen har varit djupt upprörd och inte alldeles utan rätt. När pastorerna åtar sig att bota cancer genom handpåläggning och därmed hindrar folk att i tid söka läkare, då är vi för en gångs skull överens t. o. m. med kvällstidningarna i Stockholm och Malmö.

Men vi skulle i det sam-

Dødsdans i Prag

(Fort. fra side 4)

Endelig, endelig er sykehusets beskyttende mur der. Barna er på baksiden av parken. Rett overfor muren står en rekke gamle, høye trær. Deres mørke kroner berører hverandre gjensidig som om de søker hjelp, grenene forsøker å nå hverandre.

Like plutselig som skytingen begynte, hører den opp igjen. Kjemperne hadde tydeligvis innsett at det ikke dreiet seg om noe angrep. Bare klokkenes hjerte slår ennu uregelmessig i panisk angst.

Og påny er det knugende spørsmål der som revolusjonen stadig stiller de ikkekjempende: Hva nå? Riktignok bare sakte og ennu utydelig, for barna er for utmattet til å kunne tenke seg ordentlig om. De huker seg ned i gresset under et trær, der regner det iallfall ikke. Jan hikster fremdeles, det er en tørr hiksting, for han har alt grått så meget at han ikke har tårer igjen. Lilly forsøker å undertrykke det kvelende spørsmål «hva nå» med den siste rest av kraft. Langsomt blir hun rasende. På de dumme tsjekkere i sykehuset som skjøt, på de tullete kanonene til SS, på Jan, på alt. Men plutselig springer hun opp. Det var ikke slik, hvorfor iallverden innbiller hun seg at tsjekkerne er i sykehuset? Der var jo også SS! Men SS-folkene hadde tatt henne og Jan for gardister og derfor hadde de skutt. Hva hjalp forresten det, gjennom porten til sykehuset kunne hun ikke komme inn. Og over disse høye, glatte murer? Utelukket.

«Kom, vi trenger en stige! I gartneriene er det sikkert en å finne. Vi må over muren, forstår du?»

Gutten forstår slett ikke noe lenger. Han forstår ikke hvorfor Lilly på død og liv vil inn i parken hvor de skyter så forferdelig. Han forstår ikke at piken vil til gartneriene som jo blir beskyttet med kanoner. Han vil hjem, han vil til sin søster — ellers intet.

«Altså, går du eller går du ikke?»

Nei, nei, ryster Jan på hodet og presser ansiktet mot den harde trestammen. Lilly forsøker å trek-

ke ham opp, men han klamrer seg desto hardere til treet. For meget er for meget. Rasende gir Lilly ham en ørefik. Det hjelper merkelig raskt. Jan kommer til seg selv, javel, piken har rett, de må over muren, de må til onkel. Men å hente en stige i gartneriet, nei, det klarer han ikke.

«Jeg kunne klatre,» foreslår han unnselig.

«Så gjør det da! Jeg skal hjelpe deg!»

«Ikke klatre over muren, først opp i treet, og fra treet, se, grenene er jo — —»

Han hever hodet og stirrer. Munnen åpen, øynene oppspilet — der oppe i trekronen henger fem ben og bukser med blåhvite striper. Lilly ler foraktelig, hun tror at treet er for høyt for ham. Men så begynner gutten å stotre og stamme, det danner seg små bobler i munnvikene på ham, tungen vil uttale det forferdelige ordet, men klarer det ikke — der, se der — hengte!

Lillys skrik kveles i den drukne larm som stykkevis som skitne filler strømmer over fra gjestgiveriet «Bei dem schönen Ausblick». Det er jo sykehusklær, slike stripete bukser bærer jo de sårede i Podolskysykehuset! Fem ben — den ene hengte har bare ett ben! Er det onkel Paul? Ansiktene til de hengte er alle like, med store deformerte leber, mellom dem noe svart — øynene — det er jo snegleøyner!

I alle trærne henger de. Med ben og uten ben, med hender og uten hender, med forbundne hoder, med udekkede forferdelige sår på rygg og mave. Og alle, alle sammen danser. Hvorfor ikke, ingen av dem var eldre enn tyve år, så hvorfor skulle ikke disse døde ungdommer danse?

De berusede der over i gjestgiveriet har begynt på en ny sang. Det er en kjent tsjekkisk schlager, som man kan hyle av hjertens lyst av:

«Mor, mor, jeg ville gjerne engang gråte ut hos deg. Hvis mor var hos meg nå, ville min kval ikke være så stor —»

manhanget vilja göra ett påpekande, som Expressen, Aftonbladet och Kvällsposten noga aktar sig för. Denna religiösa skojarfirma kan få en anslutning, som är häpnadsväckande, och detta mitt i välfärdssamhället, mitt ibland ett folk, som dagligen och stundligen bearbetas med demokratisk visdom via press, radio och TV. Hur kan något sådant vara möjligt?

Här finns det bara en förklaring. Demokratien kan inte bjuda människorna det, som de behöver för sina känslor. Dess torra sifferreligion med Statistisk årsbok som bibel och nationalökonomerna som prästerskap lämnar många människor inte bara likgiltiga utan direkt otillfredsställda.

Kyrkan och övriga accepterade kristna samfund kan inte erbjuda en tro, som människor av i dag med bibehållen ärlighet kan säga ja till. De faller undan för makten. De har ingen klar linje. De idisslar oförargliga fraser, som är helt föråldrade och därför icke tänder. Det finns ett religiöst tomrum i nutids-Sverige, energiskt upprätthållit av demokratin men också möjliggjort genom feghet, vankelmod och brist på levande tro hos dem, som borde vara trons förkunnare. Det är ett sådant tomrum, som bereder mark för dårhusleken i Maranata. Detta faktum hör också med i bilden av de handpåläggande och tungomålstalande folkförledarna.

Den blodige —

(Forts. fra side 5)

Da Berlins mektige Gauleiter dr. Goebbels i 1933 søkte om opptagelse i SA svarte Röhm med den gamle frontsoldats forakt for den som på grunn av sin legemlige skrøpeligheit ikke hadde gjort militærtjeneste: «Jeg kan ikke bruke en klumpfot.» Også Himmler kom han på kant med fordi han gjorde narr av dennes innsats som flaggbærer under München-kuppet. Herman Görings forkjærlighet for stas og prakt kalte Röhm åpent for «korruptsjon», og også Rosenberg, Ley og Hess klarte han å gjøre til sine bitre fiender.

Utenom partiet var det Reichswehrminister Blomberg, Reichswehrrsjef general von Fritsch og dets generalstabssjef, general Beck som ble Röhm's bitre motstandere i forbindelse med striden om SA's stilling vis a vis Reichswehr. Etter maktovertagelsen var SA på mange måter blitt arbeidsløs etterhvert som de kommunistske motstandere forsvant fra gatene og Röhm søkte en plass for organisasjonen i det nye rike. Dertil kom at Röhm vel også hadde en personlig ærgjerrighet. I motsetning til Göring, som hadde avansert til general hadde Röhm fremdeles sin beskjedne kapteinsgrad. På grunn av skandalene omkring Röhm's navn nektet Hindenburg hårdnakket å forfremme ham, og han var klar over at så lenge den gamle president levet hadde han iallfall ingen sjanser til en vanlig militær karriere.

Trass i de mange svakheter og personlige feil, var Röhm imidlertid en meget intelligent mann og en kan idag faktisk gruble over hva det ville ha blitt til med Tyskland og nasjonalsosialismen hvis hans tanker hadde vunnet frem. Ikke bare når det gjaldt den rent sosialistiske innstilling, som på mange måter særpreget SA, men kanskje enda mere når det gjaldt militærpolitikk. Det var nemlig på dette punkt han kom i strid med Hitlers framtidskonsepsjon, noe som ledet til hans fall og til de blodige begivenheter.

Röhm så den tyske militærpolitikk's fremtid mere eller mindre i et militssystem etter sveitsisk forbilde bygget opp på SA. En milits er imidlertid en forsvarsorganisasjon og danner ingen angrepsarmé. Men skulle Hitler kunne gjennomføre sitt nasjonalsosialistiske program, så trengte han mere enn en milits. Han måtte bygge på Reichswehr og de gamle tyske militærtradisjoner.

Det kan ha sin interesse i denne forbindelse å peke på at pussig nok hadde Röhm og hans SA, trass i deltagelsen i demonstrasjonene mot de tyske jøder som hadde skaffet

seg slik uforholdsmessig innflytelse i det tyske samfunn, en forholdsvis moderat innstilling i jødespørsmålet. Röhm var således ingen tilhenger av de Rosenbergske raseprinsipper, som kom til å dominere partiets syn og politikk, og som spesielt i forholdet til østfolkene fikk en skjebnesvanger betydning. Röhm så rent praktisk på spørsmålet, og krevet at alle østjøder som var innvandret til Tyskland etter 9. november 1918 skulle sendes tilbake igjen med det de eiet da de kom til Tyskland. Alle andre jøder skulle forbli i Tyskland som statsborgere, bare med det forbehold at de skulle være underkastet spesielle restriksjoner når det gjaldt visse yrker, såsom i medisinen, i rettsvesenet og i skolevesenet. Alle jøder som hadde vært soldater i første verdenskrig skulle imidlertid være fritatt fra disse hindringer, og spesielt de som hadde blitt såret eller hadde fått utmerkelser skulle i ett og alt være likestillet med sine tyske kamerater.

Röhm's fiender i partiet forstod på en listig måte å samarbeide med Reichswehrfolkene og det synes helt åpenbart idag at det offisielle påskudd til utrenskningen i 1934, dette at Röhm og de høyere SA-ledere forberedte et kup, var det rene oppspinn. Som forræder og spion blant sine kolleger i den høyere SA-ledelse opptrådte her Röhm's senere etterfølger som stabssjef, Viktor Lutze. Himmler spilte ellers en fremtredende rolle i dette spill og utnyttet meget behendig de mange uforsiktige uttalelser Röhm og hans folk kom med. Röhm stolte på sitt vennskap med Hitler, og han trodde oppriktig at Hitler var falt i hendene på en bande som nærmest holdt ham fanget.

Da alt ble satt på spissen av Röhm's samlede fiender i juni 1934, var Hitlers valg faktisk tvungent. Han satset på nasjonalismen og måtte bygge på de gamle velprøvede makter hæren og storindustrien for å kunne gjennomføre sin planlagte utenrikspolitikk.

Erich Kern forteller i sin bok detaljert om hendelsene fra time til time, om spillet bak kulissene og om alle de gamle kampfeller i SA som hverken ville eller kunne forstå at Adolf Hitler vendte seg mot dem. De fleste av dem døde da også med et «Heil Hitler» på lebene.

Det er både rørende og rystende å lese om disse blodige begivenheter som skar tvers gjennom menneskenes liv og blod, men også tvers gjennom partiets to deler: nasjonalismen og sosialismen.

Det var en skjebnestund med uoverskuelige følger for fremtiden, ikke bare den tyske fremtid, men hele Europas.

NYDELIG SIKKERHET.

Faren ved den utenrikspolitikk som drives her i landet fremgår med all tydelighet blant annet av den ting at den ledende sovjetavis regner opp Norge som ett av de land hvor USA har baser. Det som er hovedsaken her er ikke hvorvidt dette er korrekt eller ikke, men at Sovjet *tror* det fordi vi uten noen fornuftig grunn er med i den amerikanske krigsblokk og at vi derfor også må regne med å være midt i faresonen. Resultatet er altså det stikk motsatte, at det en begrunner NATO-politikken med: å sikre Norge. Det eneste sikre er faktisk at vi får noen atombomber over oss.

NARVIK —

(Forts. fra side 4)

moen ikke hadde elektrisk lys.

Hvorledes vi greide det?

Vi greide det ikke. Iallfall ikke på noen anstendig måte.

Da jo fart var dagens løsen, stillet vi bataljonene overfor hverandre og lot den uttjente bataljons kompanier overlevere alle sine våpen til den andre bataljonens ditto.

«Vær så god, min Herre!»

Når det var gjort, løp den glade giver avgårde for å få komme tidsnok til båten, mens han som fikk gaven gikk inn på et brakkerom for å se etter hvor mye rust det var i julepakken. —

Jeg kom inn på saken i en skrivelse av 31. januar 1940 til divisjonen:

«Jeg ønsker tilslutt å tilføye at det er bydende nød-

Sammen med de gamle SA-ledere døde også Gregor Strasser, som bare en uke i forveien høytidelig var blitt overrakt das Goldene Ehrenzeichen for NSDAP og hadde fått medlemsnummer 9.

Og så rullet historiens hjul videre. Eller som Kern sier det:

«Dog i denne tid som fikk folk til å miste pusten, hvor den ene sensasjon jaget den annen, sank de blodige bilder snart ned i glemslen. De døde var begravet, deres etterlatte fikk statspensjoner. Bare i SA-kretser snakket man fremdeles hviskende om det.»

Slik som den gamle SAMann betrodde seg til meg her oppe i Norge mange år etter under okkupasjonen. Han gråt over det som hadde vært og det som kunne ha blitt. Han gråt over den sosialisme som gikk under i nasjonalismen istedenfor å danne en avgjørende del av det tredje rike.

Siegfried.

de GAULLE TIL NORGE.

President de Gaulle vil i året 1963 foreta følgende utenlandsreiser meddeles det nå: til Nordamerika, Søramerika, Iran, India, Norge Æthiopia og Sovjetsamveldet.

FELLESMARKEDET OG VI.

Bispemøtet har pekt på de konsekvenser det kan ha for kirken i Norge om landet kommer med i Fellesmarkedet, og sier med litt andre ord omtrent det samme som «Folk og Land» forlenget har skrevet. Så det er ikke rart at biskopene får det glatte lag fra «Arbeiderbladet», mens det meget kristelige «Dagbladet» klapper dem på skuldrene. For slik er partistyret.

GENERAL WALKER TIL ANGREP.

General Walker har gått til anmeldelse mot et stort amerikansk nyhetsbyrå, formodentlig en av de kilder hvor den norske presse øser sin viden fra, i forbindelse med de misvisende meldinger som er sendt ut om generalens opptrøden under raseurolighetene i Mississippi. Generalen kre-

vendig å få 2—3 dager til vask og opprydding på Elvegårdsmoen, hvor Feltbataljon I leverte inn samme dag som Feltbataljon II tok imot, og i løpet av ganske få timer. Regimentet må nå se å få orden på materiellet.»

Som det sees, høstet jeg ingen glede av mitt forsøk på å få ordnede forhold på regimentets materiell. — Og heller ikke senere ble jeg populær under mine forsøk på å skape orden. Med dette forholder det seg slik:

Feltbataljon II, sjef major Hyldmo, hadde som nevnt mottatt upussede våpen fra Feltbataljon I, som hadde vært inne i 3 måneder. Major Hyldmo ble med sin bataljon beordret til divisjonens vinterøvelser i Bardu, hvor jeg besøkte den i uken før 9. april. Bataljonen var snart ferdig med sin tjeneste. Den skulle etter divisjonens plan marsjere fra Bardu, såvidt erindres den 8. april, og nå Elvegårdsmoen i fotmarsj, men da den derved ville få snau tid til innleveringen, prøvde jeg å få starten skutt frem et par dager så bataljonen kunne foreta en anstendig innlevering med puss og vask. Hertil trengtes flere dager. Men denne min plan ble i visse kretser opptatt i den verste mening: Oberst Sundlo ville hatt major Hyldmos bataljon tilbake til Elvegårdsmoen så i tide at tyskerne kunne få tak i den. Men han fikk heldigvis ikke virkeliggjort denne skumle tanke.

ver 2 millioner dollars i erstatning.

PIGGTRÅDLEVERANDØREN.

Det meddeles nå både i franske og også i britiske aviser at det er det britiske firma «British Ropes», Doncaster som etter forhandlinger på Leipzigermessen har levert piggtråden til muren i Berlin. På samme måte som britene blant annet har levert krigsmateriell til Kina.

NORDFLANKEN SVAK!

Når vi i denne rubrikk ovenfor nevnte Norge og NATO, så kan det også ha sin interesse å peke på at general Norstad, etter hva det ble opplyst i det britiske overhus, på et hemmelig NATO-møte har uttalt at NATO's nordflanke er svak og at Norge og Danmark må styrke sitt forsvar. Men det vil som kjent ikke Gerhardsen, han vil bare være sikker på å få slåss på den fortapte nordflanke. Isteden foreslår hans regjering å sende 300 norske artillerister til Kongo for å være med på å frata Katanga dets selvbestemmelsesrett. Det er sannelig tillitvekkende styresmenn vi har!

DRONNING ELISABETH TIL BONN.

Det skal nå være endelig avgjort at dronning Elisabeth av England skal avlegge et offisielt besøk i Bonn utpå våren. Da kommer nok alle de stolte vesttyskere til å skrike ende over seg av begeistring, slik som de gjorde det da de Gaulle besøkte dem. Og så har de jo fått et nytt nådig bevis på at ydmykhet varer lengst.

Bergs Assuransebyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 40 94

FOLK og LAND

Klerschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 32 14

Abonnementspriser

fra 1/1 1963:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,— pr halvår i Skandinavia.
Utlendet: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår.
I nøytralt omslag innlands: Kr. 46,— pr. år, kr. 23,— pr halvår.

Løssalg inntil 1/1 1963 kr. 0,75 - senere kr. 0,85.

Annonsepris kr. 0,40 pr. mm og spalte.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/L Folk og Land